

Mens mange lar doktorgraden bli liggende i skuffen, har den gjort oppfinner Tom Jacobsen (52) til mangemillionær. Nå satses sparepengene på en sort boks som skal håndtere grumsete vann i kraftverk.

Ble mangemillionær

ENERGI

Lars Kristian Solem
Trondheim

Jo mer grumsete vannet er, desto artigere er det, sier seriegünder Tom Jacobsen. Som guttunge lekte gasellevinneren i Sør-Trøndelag i sand og var særlig begeistret for dammer. Som voksen har han utviklet en slam-sugerteknologi som håndterer skittent vann og sedimenter i kraftanlegg i flere verdenshjørner.

Selv om sivilingeniøren har innkassert flere titall millioner på en tidligere gründeruksess, har han i flere år levd på lav lønn, hatt en hytte uten innlagt vann og beholdt den samme eneboligen for å realisere oppfinnelsen sin.

- Dette er noe jeg liker og kan. Jeg ville vært dum hvis jeg ikke gjorde det, sier Jacobsen, som også har fått testet ut eksperimenterne sine i NRK-programmet «Ikke gjør dette hjemme».

20 mill. på tull?

I juli sto teknologien hans til den store eksamen. I en sideelv til Amazonas i Ecuador ble en luke åpnet.

Vann strømmet ut, men spenningen var om blandingen av sand og stein ville bli skilt ut uten å komme i kraftturbinen. Etter noen lange sekunder kom sedimentene ut av røret, og testen var vellykket.

- Vi sto der og ventet, og jeg lurte et øyeblikk på om de 20 millionene jeg hadde brukt, var gått med til tull. Det hostet og harket da luften skulle ut av systemet, men da det skitne vannet til slutt kom, kunne jeg senke skuldrene. Det var virkelig en happening, sier Jacobsen.

Han realiserte «The Trondheim Dream» - for dem som elsker realfag. Han tok sivilingeniørutdanning på NTNU, kjørte Saab og

sprang orientering. Han ble boende i byen og bestemte seg for å ta doktorgrad innen nettopp sedimenthåndtering. Avhandlingen skulle vise seg å bli inngangsbilletten til gründeruksessen.

I ettertid takker han en professor ved NTNU som stilte de riktige spørsmålene.

- Mange legger vekk doktorgraden og begynner med noe annet. For meg var doktorgraden «spot on».

Ikke uten risiko

Jacobsen var med på å bygge opp GTO Subsea, som senere skulle bli en del av oljeservicegiganten Oce-

aneering. I 2008 solgte han seg ut med 50 millioner rett inn på konto.

- Måten jeg lever på og hva jeg gjør, er lite forandret etter det salget, sier han.

I årene som fulgte, anvendte han i stedet kunnskapen til vannkraftproduksjon. 20 millioner fra forrige gründeruksess ble reinvestert i det hurtigvoksende selskapet Sedicon. Det ble utviklet patenterte løsninger blant annet for elvekraftverk, der sedimentene må hentes ut for å unngå slitasje på turbinene.

- Det er i høyeste grad risikokapital, men det er ikke mulig å gjøre noe slikt risikofritt. Vi måtte

Bunnslammet lager sin egen formasjon i Nidelva i Trondheim, mens den mange andre steder i verden utgjør et stort problem. Med utgangspunkt i doktorgradsavhandlingen har oppfinner Tom Jacobsen utviklet en teknologi for å håndtere sedimentene.
Foto: Øyvind Nordahl Næss

Gründer Tom Jacobsen (til høyre) har hentet inn Snorre Danielsen som daglig leder til å jobbe med internasjonalisering, mens han selv kan bruke tiden på utvikle teknologien. Her holder de på med en reklameposter for selskapet.

I denne sorte boksen ligger hemmeligheten i teknologien til gasellvinneren for Sør-Trøndelag. Her er gründer Tom Jacobsen på et anlegg i Østerrike. Foto: Sedicon

Gasellene 2016

En gasellebedrift må ha:

- levert godkjente regnskaper.
- minst doblet omsetningen over fire år.
- omsetning på over én million kroner første år.
- positivt samlet driftsresultat.
- unngått negativ vekst.
- vært aksjeselskap.

Regnskapene fra 2012 til 2015 er grunnlaget for Gasellene 2016.

»
En del av strategien for å beskytte teknologien er å ikke vise den frem

Tom Jacobsen, gründer

Fylkesvinneren

Sedicon Resultat

Millioner kroner	2015	2014	2013	2012
Driftsinntekter	28,7	13,5	5,6	1,4
Driftsresultat	3,5	0,1	1,9	-3,6
Resultat før skatt	2,6	0,8	1,6	-4,0
Driftsmargin	12 %	1 %	34 %	-257 %
Omsetningsvekst	113 %	141 %	300 %	
Omsetningsvekst 2012-2015				1950 %

- **Daglig leder** Snorre Danielsen (62)
- **Styreleder** Leiv Pedersen (59)
- **Hovedkontor** Trondheim
- **Etablert** 2001
- **Antall ansatte** 7 (4 i Norge)
- **Virksomhet** Teknologit utvikling for vannkraft
- **Største eiere** Gründer Tom Jacobsen (91,5 %)

2016 DN Grafikk/Kilde: Bisnode Credit as

Seks kjappe

Tom Jacobsen, gründer og hovedaksjonær i Sedicon

- **Hva var ideen da dere startet?**
- Kombinere kunnskap om sedimenthåndtering og vannkraft med erfaringer og kapital fra sedimenthåndtering offshore.
- **Hva ville dere gjort annerledes hvis dere fikk gjort én ting om igjen?**
- Du skal ikke tukle med fortiden – da kan nåtiden plutselig bli veldig annerledes, og det vil vi ikke. Men bortsett fra det ville jeg brukt mer kapital på Sedicon og mindre på ting jeg ikke har greie på.
- **Hva er deres viktigste drivkraft?**
- Kombinasjonen, i uprioritert rekkefølge, av å tjene penger, løse spennende tekniske utfordringer, gjøre noe som bringer verden fremover og jobbe med forskjellige mennesker og kulturer.
- **Hvordan merker dere oljesmellen?**
- Det er lettere å ansette folk, men kraftpriser er også lave, og det påvirker investeringsviljen til kraftselskapene.
- **Hva gjorde dere for ti år siden?**
- Da leverte vi vår første Sedicon Sluicer («sandsuger») til et lite tunnelsandfang i jungelen i Honduras.
- **Hva gjør dere om ti år?**
- Da er Sedicon fortsatt ledende i verden på sedimenthåndtering og har utviklet flere nye teknologier som bidrar til å drifte sandfang, og å bevare små og store reservoar (vannmagasin) over hele verden.

hatt en veldig tålmodig ekstern investor som ville holdt ut frem til vi fikk kontrakten i Ecuador. Vi hadde risikert å måtte stenge ned, sier Jacobsen.

Så langt i år er det undertegnet åtte kontrakter.

Mye av hemmeligheten i den patenterte teknologien ligger i en gjemt svart boks. Boksen har sporingsbrikker og holdes under oppsikt slik at ingen konkurrenter enkelt kan kopiere måten å regulere trykk og miks på.

- En del av strategien for å beskytte teknologien er å ikke vise den frem, sier Jacobsen.

Nå er også patentet videreut-

viklet med en konstruksjon som forhindrer at damanlegg fylles opp av bunnmasser. Problemet er så stort på verdensbasis at hvert annet år forsvinner magasinvolument tilsvarende Norges totale magasin kapasitet.

Jacobsen har funnet opp en gigantisk hevertinnretning som utnytter tyngdekraften til å trekke ut sedimentene gjennom et intrikat rørsystem. Slik støvsuges demningene uten driftstans, nedtapping og høyt energiforbruk.

- Alle elver har løsmasser, spesielt i flomperioder, men i Norge ble mye vasket vekk under istiden, sier Jacobsen.

Han påpeker at opprettholdelse av magasin volum blir stadig viktigere for å balansere med ustabile energikilder som sol og vind.

Lokket med skatteparadis

Selv om energiprisene er blitt presset ned, håper han at det er investeringsvilje til benytte oppfinnelsen.

Sedicon har allerede bygget opp en internasjonal selskapsstruktur med støttefunksjoner i land som Costa Rica, Guatemala og India.

Snorre Danielsen er hentet inn som daglig leder og forsøker etter beste evne å avlaste gründeren.

- Jeg forsøker å ikke bruke ham opp. Det kan være et dilemma. Han må brukes til å utvikle og finne løsninger, mens andre brukes til tegninger, produktbeskrivelser og dokumentasjon. Der har vi etter hvert fått et godt apparat i Costa Rica, sier Danielsen.

Flere av landene Sedicon opererer i, er beryktet for korrupsjon. - Det er flere jobber vi burde hatt. I ett tilfelle ble det foreslått å overføre 100.000 dollar til en konto i et skatteparadis, sier Danielsen.

- Det avsto vi selvfølgelig.

lars.solem@dn.no

på doktorgraden